

HANDLEIDING TEAMLEIDERS

**BELEEF
DABAR**

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leiderschap in de Bijbel	6
Verschillende soorten leiderschap	10
Taken en verantwoordelijkheden van de teamleider	13
Een goede leider, een goed team	17
Praktische tips voor de teamleider	23
Evaluatie en overdracht	27
Bijlagen	30

Inleiding

Je ontvangt deze teamleidersbrochure omdat je teamleider bent geworden van een Dabar-team. Misschien heb je zelf aangegeven dat je teamleider wilde zijn. Of je bent voor deze taak gevraagd door de plaatselijke commissie of de IZB. Hoe dan ook: jij mag het team deze zomer leiden. Wat mooi dat jij deze uitdaging aan wilt gaan!

Elke Dabarteam heeft een teamleider. De teamleider is onmisbaar in een team waar verschillende mensen met elkaar samenwerken. Goed leiderschap geeft richting, creëert actie en stimuleert anderen om te groeien.

Teamleiders kunnen al vroeg investeren in hun eigen team door zelf zoveel mogelijk hun eigen team te werven en samen te stellen. Zelf je team werven en samenstellen heeft veel voordelen als het gaat om samenwerking en voorbereiding; je kent elkaars gaven en talenten en je kunt deze inzetten. Je hebt korte lijntjes bij de voorbereidingen en je bent je meer bewust van elkaars (eigen)aardigheden.

De IZB investeert ook graag in jou als teamleider door o.a. een inspirerende trainingsdag voor teamleiders. Deze dag wordt in het voorjaar gehouden. De tools die je aangereikt krijgt en de vaardigheden die je ontwikkelt op het gebied van leiderschap kun je ook weer gebruiken in je studie en/of werk. Op het Dabar Ontmoetingsweekend zal veel aandacht en ruimte zijn om met je team aan

teambuilding te doen in relatie tot de camping waarop je Dabar gaat doen. Data etc. vind je op www.izb.nl/dabar.

In deze brochure lees je meer over bijbels teamleiderschap, jouw taken als teamleider en samen een goed team zijn. Ook geven we diverse praktische tips voor de voorbereidingen en uitvoering van het Dabarwerk. En vergeet de evaluatie en overdracht aan het eind van je Dabarperiode niet! We sluiten af met enkele bijlagen die je ter ondersteuning kunt gebruiken.

Veel zegen gewenst bij jouw taak!

P.S. De teamleidersbrochure is een aanvulling op de Dabar handleiding. Pak de handleiding er vooral nog eens bij als je je voorbereidt op het Dabarwerk. Het helpt je om de visie van Dabar scherp te krijgen en deze ook weer over te dragen op jouw teamleden.

Vraag

Als je zelf teamlid was geweest, wat zou je dan van een goede teamleider verwachten?

* Een teamleider kan een man of een vrouw zijn. In deze handleiding kiezen we omwille van de leesbaarheid voor de mannelijke vorm.

Leiderschap in de Bijbel

“De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven als losprijs voor velen.” (Marcus 10:45)

In de Bijbel komen we verschillende leiders tegen. Denk bijvoorbeeld aan Mozes die het volk door de woestijn leidde. Hij kreeg de opdracht om oudsten aan te stellen die hem kunnen helpen met leiding geven aan het volk (Exodus 18). Maar denk ook aan David, die door God werd aangewezen als nieuwe koning. Hij moest leiding geven aan het volk Israël (2 Samuël 5). Sommige leiders die geroepen werden door God twijfelden erg of ze hiervoor wel geschikt waren. God moedigde ze aan om hun vertrouwen op Hem te stellen. Hij liet hen niet aan hun lot over, maar ging met hen mee en gaf hen wijsheid, geduld en moed om hun taak uit te voeren. De belangrijkste leider is natuurlijk Jezus. Hij wordt omschreven als herder, leraar, hoofd van de gemeente. En vanaf het boek Handelingen zien we dat oudsten in de beginnende gemeente een leidende rol krijgen.

Als je leiders in de Bijbel bestudeert, kun je veel over hen ontdekken. We lichten er een paar belangrijke punten uit:

Je staat er niet alleen voor

De leiders verzamelden mensen om zich heen om samen zorg te dragen voor het volk. Ze waren niet als enigen verantwoordelijk om

het land te besturen. Er werden taken gedelegeerd en raadsmanen voorzagen hen van advies.

Ook als teamleider mag je weten dat je het niet alleen hoeft te doen. God zal je bij het werk helpen als je het samen met Hem wilt doen. Hij is erbij!

‘Wees vastberaden en standvastig, laat je door niets weerhouden of ontmoedigen, want waar je ook gaat, de HEER, je God, staat je bij.’
(Jozua 1:9)

Daarnaast heb je een team om je heen staan met allerlei gaven en talenten. En er is een commissie die je op de achtergrond begeleidt. Ook biedt de IZB ondersteuning en mag je hen om support vragen.

Blijf in contact met God en geef Zijn boodschap door

Op diverse momenten zie je dat leiders in nauw contact stonden met God. Bij grote beslissingen werd Hij geraadpleegd. Maar ook tussendoor zocht bijvoorbeeld David de Heer. In de psalmen die hij schreef, blijkt zijn verbondenheid met God. En denk aan Mozes die de berg op ging om met God te zijn. Het volk wachtte onder aan de berg. God gebruikte Mozes om zijn wil voor het volk door te geven.

Als teamleider is het van belang dat je zelf ook voorafgaand en tijdens Dabar contact zoekt met God. Neem tijd om te bidden en Bijbel te lezen. Wees daarin een voorbeeld voor je teamleden. Maak vanaf het begin ruimte voor teambijbelstudie en gebed. En zorg ervoor dat er tijdens Dabar dagelijks tijd ingepland is voor stille tijd.

Stille tijd en teambijbelstudie

Bijbelstudie en gebed zijn onmisbare onderdelen voorafgaand en tijdens Dabar. Het is recreatie- én evangelisatiewerk. Als jij in woord en daad het geloof wilt delen met anderen, dan is het van belang dat je nauw in contact met God staat en zelf gevoed wordt. Dan kun je uit blijven delen.

Het kan zijn dat teamleden hier verschillend tegen aan kijken. Daarom een paar tips:

- Overleg met je team van tevoren hoe je stille tijd, teambijbelstudie en gebed vorm wilt geven. Welke behoeften zijn er? En zijn er misschien dingen die zij lastig vinden? Maak een aantal afspraken met elkaar, maar bied elkaar waar nodig ook de ruimte.
- Neem tijdens de voorbereidingen al tijd voor bijbelstudie en gebed met elkaar. Leer elkaar op

geestelijk vlak kennen. En bid nu al voor de campinggasten die je gaat ontmoeten. Dan ben je als team hier al aan gewend en kun je dit op de camping voortzetten.

- Zet stille tijd en teambijbelstudie op je teamrooster. Dan is het meer een vanzelfsprekendheid dat je elke dag hier de tijd voor neemt en kun je elkaar er aan herinneren. Het is een onderdeel van alle activiteiten. Als je dit in de ochtend doet is dat een mooi begin van de dag en je bent nog fris en fruitig. Kom je er in alle drukte niet aan toe? Kijk eens kritisch naar je programma. Is het misschien te vol gepland?
- Het kan zijn dat je tijdens Dabar merkt dat de teambijbelstudie niet lekker loopt. Laat dat niet doorsudderen, maar probeer dit bespreekbaar te maken. Waar loop je tegen aan? Wat willen jullie de komende dagen anders doen?

Wees een positief voorbeeld

Paulus schreef in zijn brief aan Timotheüs over het gedrag van leiders in de gemeente. Het is van belang dat zij een 'onberispelijk' leven leiden (1 Timotheüs 3). Hun houding is een voorbeeld voor anderen.

Als teamleider ben je ook een voorbeeld. Zeker ook voor nieuwe teamleden. Jouw houding, je woorden en je daden, geven richting aan het team. Laat je aan hen zien wat belangrijk is bij Dabar? Je mag hen op een positieve manier de weg wijzen. Denk aan de manier waarop je het werk voorbereidt, de aandacht die je aan teamleden schenkt en de contacten die je legt met campinggasten.

Een dienstbare houding

Bij de voetwassing in Johannes 13 laat Jezus zien dat een leider ook een dienaar is. Hij durfde de minste te zijn door de voeten van de leerlingen te wassen. Hij was bereid om te dienen.

Voor een teamleider is deze houding ook van belang. Dat betekent niet dat je alleen maar de vuile werkjes opknapt, maar door het goede voorbeeld te geven dien je het team. Ook hierin is Jezus het grote voorbeeld. Hij waste wel de voeten van de discipelen (vuil werk), maar Hij had ook de leiding en nam als het nodig was de beslissingen. Nederigheid en vastberadenheid gaan hand in hand.

Vraag

Welke Bijbelse leider inspireert jou als teamleider? Op welke manier is hij/zij voor jou een voorbeeld?

Verskillende soorten leiderschap

Zet vijf teamleiders naast elkaar en waarschijnlijk hebben ze allemaal een eigen manier van leiding geven. Dat kan; er zijn namelijk verschillende typen teamleiders. De een is niet zomaar beter dan de ander, maar wees je bewust van de sterke kanten en valkuilen. In dit hoofdstuk vind je hier wat meer informatie over.

Diversiteit in teamleiderschap

Teamleider zijn kan op heel veel verschillende manieren. Je kunt als teamleider zoveel mogelijk **zelf** willen doen. Voor dag en dauw opstaan om zelf de locatie klaar te maken voor de nieuwe dag. Dit is een vrij effectieve manier van leiderschap, het team weet precies waar het aan toe is. Een valkuil is dat teamleden op deze manier weinig inspraak hebben in het verloop van de dag. Daardoor worden ze meer afhankelijk van jou, voelen ze zich minder verantwoordelijk en kunnen ze wat gemakzuchtig worden. En veel zelf doen kost jou meer energie dan nodig is.

Je kunt als teamleider ook kiezen voor de meer **coachende aanpak**. Iedere dag bij de evaluatie bespreek je wat die dag goed ging en wat verbeterpunten zijn voor de volgende dag. Je moedigt de teamleden aan om zich zoveel mogelijk te ontwikkelen, nieuwe uitdagingen aan te gaan en samen een geweldige periode neer te zetten voor de campinggasten. Bij deze manier van leidinggeven draait het

om gezamenlijke verantwoordelijkheden en elkaar gemotiveerd houden. Ook is het mooi om je teamleden te helpen zich te ontwikkelen op allerlei gebieden, maar let wel op dat je als team niet té prestatiegericht wordt.

Je kunt als teamleider ook veel **delegeren**. Je laat de teamleden veel taken zelf uitvoeren. En je houdt in de gaten of alle taken correct zijn uitgevoerd. Waar nodig spring je bij. Het voordeel hiervan is dat teamleden de ruimte krijgen om veel activiteiten zelf te doen. Maar vergeet niet dat je als teamleider ook onderdeel van het team blijft en niet alles uitbesteedt. Door zelf mee te werken verlicht je het team en kun je ook een voorbeeld zijn.

Hoe zie jij jouw rol in het team? Vind je het makkelijk om te delegeren, kun je dingen ook loslaten? Kun je ervan genieten als andere teamleden groeien in hun taken of als persoon? Of vind jij het prettig om zo veel mogelijk zelf te doen?

Tip

Google eens op 'leiderschapstesten'. Online kun je verschillende testen maken en zo ontdekken wat jouw stijl van leidinggeven is.

Dienend leiderschap

We willen je uitdagen om als teamleider na te denken over dienend leiderschap (zie hier-

voor ook het vorige hoofdstuk). Of je nu meer organisatorisch en delegerend bezig bent, of dat je meer pragmatisch en uitvoerend bezig bent, dienend leiderschap is voor iedereen een uitdaging! Hoe kun jij als teamleider het beste jouw steentje bijdragen aan je Dabar-periode?

Een teamleider vertelde naar aanleiding van zijn ervaringen als leider:

God gebruikt je elk jaar weer anders. Dit jaar moest ik praktisch bezig zijn, mij nederig opstellen en praktische zaken doen, zodat de rest van mijn team zich kon focussen op de campinggasten. Hierdoor had ik zelf minder contact met de gasten, jammer. Maar God had dit voor mij bedacht. Zo mocht ik dit jaar Zijn instrument zijn.

Vraag

Welke vorm van leiderschap heeft jouw team dit jaar nodig? Hoe kun je hen het beste dienen?

Taken en verantwoordelijkheden van de teamleider

Een teamleider is onderdeel van het team, eigenlijk een teamlid met een eigen rol en een aantal specifieke taken. Dit houdt niet in dat je deze taken alleen moet doen - je bent tenslotte een team - maar wel dat jij als teamleider hierin de eerste verantwoordelijkheid draagt. Welke verantwoordelijkheden zijn dit? We zetten de belangrijkste voor je op een rijtje:

1. Je bent een voorbeeld

Het team is het meest gebaat bij een leider die het goede voorbeeld geeft. Zowel geestelijk als praktisch. Zo zorg je er bijvoorbeeld voor dat er elke dag tijd vrij gemaakt wordt voor stille tijd en teambijbelstudie. Maar ook in de omgang met elkaar en de campinggasten is het belangrijk dat de teamleider een voorbeeld is. Hierbij hoort ook dat je consequent bent. Houd je aan de geldende regels en afspraken en spreek ook gerust teamleden aan die zich niet houden aan gemaakte afspraken. Behandel iedereen ook op eenzelfde manier.

2. Je bent het aanspreekpunt

Om ervoor te zorgen dat de verschillende communicatiestromen niet langs elkaar heen gaan is de teamleider het aanspreekpunt voor de teamleden, de plaatselijke commissie/lokale gemeente, de eventueel aanwezige campingpastor en de landelijke Dabarorganisatie IZB. Als teamleider neem

je het voortouw om dingen te bespreken. Zo plan je vooraf met je team één of meerdere vergaderingen om jullie Dabarperiode voor te bereiden.

Andere teamleiders

Daarnaast is het belangrijk om vooraf contact te hebben met de andere teamleider(s) die deze zomer een Dabarteam leiden op jouw camping. Stem met hen vooraf het programma af. Denk aan dingen als:

- Zijn de aanvangstijden van de programma's gelijk?
- Is er niet te veel overlap aan activiteiten in de verschillende perioden?
- Worden dezelfde leeftijdsgrenzen gehanteerd?
- Waar mogen de campinggasten wel/niet komen rond jullie teamverblijfsruimte?

Besprek al deze punten met elkaar. De teams wisselen wel, maar de gasten blijven. Eenduidigheid is voor iedereen van groot belang.

Natuurlijk speelt de plaatselijke commissie in deze afspraken ook een belangrijke rol, zij kunnen je alles vertellen over de belangrijkste gewoonten op de camping en de regels die er gelden voor jullie Dabarteam. Bijvoorbeeld op gebied van de muziek die wordt gedraaid, tijden dat het 's avonds stil moet zijn, alcoholgebruik en roken.

Recreatieteam

Als er op de camping een ander recreatieteam aanwezig is of de campingeigenaar zelf een aantal activiteiten organiseert, probeer dan ook met elkaar een aantal zaken af te stemmen. Denk hierbij aan:

- Organiseer niet tegelijkertijd een programma voor dezelfde doelgroep. Probeer activiteiten na elkaar te laten lopen, zodat campinggasten niet hoeven te kiezen tussen programma's en je geen 'concurrentie' krijgt.
- Is er geen overlap in de activiteiten in dezelfde week?
- Hoe worden de activiteiten gepresenteerd aan de campinggasten? Heeft elk recreatieteam zijn eigen folder of wordt er één folder uitgedeeld waarin de activiteiten van beide teams vermeld worden?
- Zijn er activiteiten die jullie samen kunnen organiseren?

Soms kan het heel waardevol zijn om je aan te sluiten bij een activiteit van de camping-eigenaar, om zo contact te leggen met campinggasten die gewoonlijk niet naar jullie Dabaractiviteiten komen.

Campingpastor

Als er op jouw camping een campingpastor aanwezig is, dan is het belangrijk om een aantal zaken met hem te bespreken. Bijvoorbeeld:

- De invulling van de campingdienst. Wat verwachten jullie van elkaar? Hoe kunnen

jullie hierin met elkaar samen werken?

- Zijn er andere activiteiten waarvan het team of de campingpastor zelf graag wil dat de campingpastor hier aan mee werkt? Denk aan zaterdagmiddag gezamenlijk de programmafolders uitdelen, een keer een avondsluiting houden, een recreatieve activiteit voor volwassenen, enz.
- Hoe maken jullie je bekend aan de campinggasten? Is er in de activiteitenfolder ook ruimte voor de campingpastor (en zijn gezin) om zich kort voor te stellen?
- Willen jullie tijdens de Dabarperiode een gezamenlijk moment hebben? Bespreek of je een keer 's avonds samen wilt eten. Of laat de campingpastor een keer mee doen met de teambijbelstudie.
- Plannen jullie een tussentijdse evaluatie met elkaar? Als er dingen zijn waar jullie bij de samenwerking tegen aan lopen, dan is het mogelijk om dat met elkaar te bespreken.

Campingbeheerder of campinggasten

Tijdens de Dabarperiode ben je voor de campingbeheerder of campinggast ook het aanspreekpunt. Met name als zij ergens kritiek op hebben, kan er wel eens naar de teamleider gevraagd worden. Het komt er dan op aan dat je met wijsheid handelt. Blijf kalm, luister en voorkom dat je in de verdediging schiet. Bespreek met de persoon hoe jullie het kunnen oplossen. Lukt dat niet, bespreek het punt binnen je team en/of met de plaatselijke commissie. Kom er dan later

bij de betreffende persoon op terug.
NB. Wees je ervan bewust dat er verschil zit tussen de campingbeheerder en camping-gast. Van beiden wil je liever geen klachten ontvangen, maar zeker niet van de camping-beheerder. Een goede samenwerking is van groot belang om het Dabarwerk (ook in de toekomst) op zijn camping te mogen verrichten.

3. Je bewaart het overzicht

Een belangrijke taak van een teamleider is het vooraf maken van het rooster. Daarbij is het belangrijk om goed het overzicht te bewaren over het programma. Heel praktisch dus. Past het allemaal met de bezetting (niet iemand op twee plaatsen tegelijk) en lopen we niet teveel uit, zodat een volgend onderdeel in de knel komt? Maar let ook op het evenwicht tussen de twee speerpunten van Dabar, evangelisatie en recreatie. Het gevaar bestaat dat je alleen maar activiteiten aan het doen bent en niet toekomt aan gesprekken of contact leggen.

Aan de andere kant mag het niet zo zijn dat je activiteiten laat versloffen. Daarom is het in de voorbereiding al heel belangrijk om na te denken over ruimte in het programma voor niet geplande dingen. Plan het niet te vol, een extra activiteit organiseren kan altijd nog, maar één laten vervallen of slecht uitvoeren staat slordig.

Je bent het aan de campingeigenaar en

campinggasten verplicht om een goed programma te bieden. Het zou erg jammer zijn om mensen te moeten teleurstellen.

4. Je hebt oog voor de teamleden

Verder is het heel belangrijk dat je als teamleider oog hebt voor je teamleden. Hoe gaat het met ze? Vinden ze bepaalde dingen misschien lastig? Als leider is het je taak je teamleden te inspireren, te bemoedigen en aan te sturen. Vooral teamleden die voor het eerst Dabar doen, kunnen in het begin best onzeker zijn, doe ik het wel goed? Hoe moet ik dit of dat aanpakken?

Het is belangrijk dat je als teamleider tijdig probeert om problemen te signaleren en bespreekbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld tijdens jullie evaluatiemoment aan het eind van de dag. Soms is het echter beter om mogelijke problemen niet aan het eind van de dag te bespreken, maar bijvoorbeeld rond de lunch als jullie teamtijd hebben.

Vragen

Welke van de bovengenoemde punten gaat jou gemakkelijk af? En wat zou een aandachtspunt kunnen zijn? Wat kun je concreet bedenken om in de voorbereidingen en tijdens Dabar niet te vergeten?

Een goede leider, een goed team

We hebben heel wat geschreven over de rol van een teamleider in het team. Maar de teamleden zijn er natuurlijk ook nog. Wat is het belang van een goed team? En wat maakt een team tot een goed team?

Een goed team

Bij Dabar werk je in teams. Dat is niet alleen leuk en gezellig, maar ook heel erg nodig. Je kunt alles nu eenmaal niet in je eentje uitvoeren. Met elkaar bereid je de Dabarperiode voor, bedenk je leuke activiteiten, verdeel je de taken, enz. Samen sta je sterker. Elk teamlid heeft zijn eigen talenten en ervaringen. Je kunt muzikaal, sportief of creatief zijn. Misschien vind je het leuk met kinderen, tieners of volwassenen te werken. De één is een gemakkelijke prater, terwijl de ander liever achter de schermen zijn handen uit de mouwen steekt. Juist door de mix van talenten in je team kun je elkaar aanvullen, ondersteunen en ervoor zorgen dat de activiteiten goed uitgevoerd worden.

Daarnaast heb je ook voor het geestelijke werk op de camping je team nodig. Teamleden maken allemaal op een andere manier contact met campinggasten. Door een goede mix in je team kun je zo iets voor een tiener betekenen door te luisteren naar een persoonlijk verhaal. Een ander teamlid kan vol enthousiasme mensen overhalen om mee te doen met een leuke activiteit en het derde teamlid wisselt

tijdens het koffieschenken enkele bemoedigende woorden met een campinggast. Ieder teamlid draagt zijn steentje bij.

Juist ook in de teammomenten kun je elkaar bemoedigen en steunen; de gesprekken die je met elkaar hebt bij de teambijbelstudie, de gezelligheid tijdens het eten en de dagevaluaties waar je elkaar aanscherpt. In teamverband kun je van elkaar leren en jezelf ontwikkelen. Of het nu gaat om het uitvoeren van de activiteiten, of om de geestelijke groei. Je leert nergens zoveel als in een team.

Kenmerken van een goed team

Elk jaar horen we bij Dabar over teams die heel goede weken met elkaar gehad hebben. Maar helaas horen we ook van teams die minder goed functioneerden. Wat maakt een team nu een goed team? Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat een goed team vaak deze kenmerken heeft:

- **Een duidelijke leider**
Iemand neemt het team mee een bepaalde richting op. Dat betekent niet dat diegene alles bepaalt, maar wel waar nodig initiatief neemt en dingen in gang zet. De teamleden weten bij wie ze aan kunnen kloppen als dat nodig is.
- **Een duidelijk (gezamenlijk) doel**
Met elkaar ga je ergens voor. Je hebt hetzelfde doel en bent gemotiveerd om

je daarvoor in te zetten. Dit gezamenlijke doel is belangrijker dan persoonlijke doelen. Die mogen er wel zijn, maar voeren niet de boventoon.

- **Heldere rollen / taakverdeling**

Het is duidelijk wie welke rol heeft in het team. En wie verantwoordelijk is voor welke taak.

- **Middelen delen**

Je kunt fysiek middelen delen (bv. je stelt je kamer beschikbaar om te vergaderen of je leent materialen uit), maar ook geestelijk (bv. je wisselt ideeën uit en moedigt elkaar aan). Door de uitwisseling kan loyaliteit en vertrouwen ontstaan.

- **Effectieve communicatie**

De communicatielijnen zijn helder voor alle teamleden. De juiste informatie wordt op tijd doorgegeven aan de mensen voor wie het van belang is. Daarbij worden passende communicatiemiddelen gebruikt.

- **Toewijding**

Er is commitment naar elkaar en naar het gezamenlijke doel. De teamleden zijn betrokken en bereid om de benodigde stappen te ondernemen om het doel te kunnen halen.

- **Onderling vertrouwen**

Je vertrouwt je teamleden in het werk dat zij uitvoeren, de woorden die ze spreken,

enz. Dit is een belangrijke basis. Het lastige hiervan is dat het niet helemaal maakbaar is. Vertrouwen moet vaak groeien. Het kan ontstaan als je elkaar beter leert kennen.

- **Tijd nemen om te evalueren**

Door wat je samen gedaan hebt te evalueren, ontstaat openheid in de groep. Je deelt met elkaar je ervaringen, je enthousiasme en je tips. Het geeft inzicht in hoe bepaalde gebeurtenissen op verschillende teamleden over gekomen zijn. En helpt om in de toekomst rekening met elkaar te houden, elkaar te ondersteunen en het werk beter uit te voeren.

Bovenstaande punten kun je niet zomaar als een 'afvinklijstje' zien: als je deze kenmerken allemaal terug ziet in je team, dan komt het wel goed... Wees je bewust van het belang van deze onderdelen. Als het niet helemaal lekker loopt in je team, zou het aan één van deze dingen kunnen liggen.

Aan de slag met je team!

Ga met je team voorafgaand aan Dabar in gesprek over dit onderwerp. Bespreek met elkaar wat een team tot een goed team maakt. Je kunt hiervoor de werkvorm in BIJLAGE 1 gebruiken.

Teambuilding

Investeer voorafgaand aan je Dabarperiode in teambuilding. Zorg dat er in de ontmoetingen die je met je teamleden hebt, ruimte is om elkaar (beter) te leren kennen. Hoe sterker je team is voordat je Dabarperiode begint, des te sterker sta je op de camping. Tijdens Dabar kun je dan echt gericht zijn op contact met campinggasten.

Een paar tips:

- Vooraf vergader je als team een aantal keer met elkaar. Combineer dit met een stukje teambuilding. Dat kan op verschillende manieren: eerst samen eten, een kennismakingsspel, een sportieve activiteit enz. Natuurlijk moet er ook gewoon een programma voorbereid worden en zijn er diverse belangrijke agendapunten. Maar die bespreking gaat vaak prettiger als je elkaar al een beetje kent.
- Je kunt op verschillende vlakken investeren in je team. Deel verwachtingen met elkaar, wat je (niet) leuk vindt om te doen, hoe je in het geloof staat, waar je teamleden rekening mee kunnen houden, wat je talenten (niet) zijn, met welke doelgroep je graag werkt, etc. En ga ook gewoon eens met elkaar iets actiefs doen (kanoën, klimbos, etc). Dan ontdek je soms weer nieuwe dingen over elkaar.

Leer je teamleden kennen

In BIJLAGE 2 vind je een voorbeeld van een vragenlijst voor jouw teamleden om voorafgaand aan een vergadering in te vullen en naar jou te mailen. Vul hem uiteraard zelf ook in. Geef aan dat je een aantal van deze vragen tijdens de volgende vergadering wilt bespreken om elkaar beter te leren kennen. Lees de vragenlijsten voorafgaand aan de vergadering door. Wat is belangrijk om te bespreken, zodat teamleden hier rekening mee kunnen houden?

Als het niet zo lekker loopt...

We hopen natuurlijk allemaal dat je een top-team hebt, waarmee je goed kunt samenwerken, het heel gezellig hebt en mooie ontmoetingen met campinggasten beleeft. Maar de praktijk is soms anders. Elk teamlid is verschillend. Soms heb je te maken met botsende karakters, een andere visie op de uitvoering van het Dabarwerk, onuitgesproken irritaties of speelt de vermoeidheid op.

De eerste dagen is dat misschien nog niet zo zichtbaar, omdat je allemaal moet wennen op de camping. Maar halverwege de eerste week kun je soms zomaar een aantal signalen opvangen bij teamleden. Er wordt onderling gepraat, een teamlid trekt zich wat terug of teamleden reageren fel op elkaar. Er kan een gespannen sfeer zijn bij teammomenten

Handleiding Teamleiders

tijdens het eten of de gezamenlijke bijbelstudie. Wat doe je dan?

Een paar tips:

- Maak de situatie bespreekbaar. Laat onderlinge irritaties niet doorsudderen tot het eind van de week. Dan kan iets wat klein begonnen is, onnodig hoog oplopen. Ga het gesprek met elkaar aan. Wat is er aan de hand? Wat kun je er met elkaar aan doen?
- Bedenk goed met wie je de situatie bespreekt. Betreft het één teamlid? Of zijn er meerdere teamleden bij betrokken? Als het om één persoon gaat, probeer dan de situatie eerst met diegene zelf te bespreken. Heb je een keer samen corvee? Of kun je even een rondje lopen? Informeer eens hoe het teamlid de eerste dagen heeft ervaren. Misschien komt het dan al ter sprake. En anders kun jij het zelf aankaarten in het gesprek. Bedenk dan met elkaar wat je uit het gesprek deelt met de rest van het team. Wat is van belang om te weten?
- Maak de zaak niet groter (of kleiner) dan het is. Neem je teamleden serieus. Geef hen de mogelijkheid om te delen wat er aan de hand is. Maar als alles besproken is en er afspraken gemaakt zijn hoe jullie in het vervolg hiermee omgaan, dan is het daarmee afgerond. Natuurlijk kan het goed zijn om na een paar dagen nog eens bij het teamlid te informeren hoe het gaat. Maar blijf niet hangen in een

bepaalde situatie en probeer vooruit te kijken.

- Houd je doel voor ogen. Misschien denken jij en je teamleden verschillend over een aantal zaken. Dat is niet gelijk verkeerd. Soms kun je elkaar juist daardoor aanvullen. Bied ruimte aan elkaar, maar houd daarbij wel het doel van Dabar voor ogen; Je bent er voor de campinggasten om het geloof in woorden en daden te delen.
- Vraag hulp bij de plaatselijke commissie. De plaatselijke commissie is er om jullie te ondersteunen en te begeleiden. Is er iets aan de hand in jullie team en weet je niet zo goed hoe je dit op kunt pakken? Bespreek dit dan met de plaatselijke commissie. Zij denken graag met jullie mee. Waar nodig kunnen zij ook helpen om dingen bespreekbaar te maken.

Vragen

- Wat zie je momenteel als sterke kanten van jouw team?
- Waar zouden jullie als team nog in kunnen groeien?
- Bedenk een teambuildingsspel/ activiteit voor jullie volgende vergadering. Of bedenk aan welk teamlid jij zou kunnen vragen om dat te doen.

Praktische tips voor de teamleider

Afgelopen jaren zijn er veel jongeren teamleider van een Dabarteam geweest. Hoewel elk team en teamleider uniek is, hebben we door de jaren heen een aantal tips verzameld die jou kunnen helpen in de voorbereidingen en tijdens Dabar. Je vindt ze in dit hoofdstuk.

Vergaderingen

Het is van belang dat je samen met je team de tijd neemt om een recreatieprogramma te maken en voorafgaand aan Dabar een aantal belangrijke zaken met elkaar bespreekt. Zo kom je niet onverwachts voor verrassingen te staan.

Maak van tevoren een lijstje met dingen die besproken of geregeld moeten worden. Een aantal voorbeelden hiervan vind je in de Dabar handleiding. Ook kun je de plaatselijke commissie om advies vragen. Plan in ieder geval twee of drie vergadermomenten met elkaar en kijk wat je tijdens de vergadering wilt bespreken. Maak een week voor de vergadering een agenda, zodat de teamleden weten wat er besproken gaat worden. Zijn er agendapunten waarvoor zij dingen moeten voorbereiden? Geef dat dan op tijd aan. Een voorbeeld voor een agenda van de 1e en 2e vergadering vind je in BIJLAGE 3.

Denk bij bespreekpunten in ieder geval aan:

Alcohol en roken

De IZB stelt hierin geen strakke regels.

Plaatselijke commissies hebben vaak wel een aantal richtlijnen die gebaseerd zijn op de campingsituatie. Soms betekent dit helemaal geen alcoholgebruik of alleen één drankje als je samen met je team bent. Bij roken geldt vaak dat je dit op bepaalde plekken mag doen, uit de buurt van kinderen. Bedenk dat je een voorbeeldfunctie op de camping hebt, ook hierin.

Bespreek met je team hoe je hier in staat en houd je in ieder geval aan de regels van de camping en de plaatselijke commissie. Zorg ervoor dat die voor iedereen helder zijn.

Bezoek van familie en vrienden

Je teamleden willen graag vrienden uitnodigen op de camping om te laten zien hoe het gaat. Of familieleden willen hun betrokkenheid laten blijken en komen onverwachts langs op de camping. Aan de ene kant is dat leuk en begrijpelijk. Maar in de praktijk is niet elk moment even geschikt. Als iemand langs komt terwijl er net een door jou georganiseerd zeskamp op het programma staat, dan kan je dat niet zomaar een ander teamlid uit laten voeren. Kijk daarom met elkaar welke momenten passend zijn. Bijvoorbeeld een vrije middag, een activiteit waarbij jouw hulp niet nodig is of juist een grote activiteit waar de bezoeker bij kan kijken of meehelpen. Wil je familie of vrienden uitnodigen, bespreek dat dan altijd van tevoren met je team. Zeker als bezoekers blijven slapen. Wees daar terughoudend in. Jij en je team zijn in eerste instantie op de camping voor de camping-

gasten. Een bezoek kan voor jou leuk zijn, maar voor je team extra drukte veroorzaken en invloed hebben op de sfeer in je team.

Programma indeling en taakverdeling

Met elkaar stel je een mooi recreatie-programma samen. En dan moeten de taken verdeeld worden. Wie gaat wat doen? En welke rol vervul jij als teamleider?

Activiteiten indelen

Het programma is een mix van een aantal vaste onderdelen en activiteiten die je zelf mag bedenken. Hoe maak je een goed programma? Denk bijvoorbeeld hieraan:

- Plan eerst de vaste Dabaractiviteiten. Bijvoorbeeld de kinderclub, de wekelijkse volleybalavond en de campingdienst.
- Maak dan een lijst met de activiteiten die je nog meer wilt doen. Zorg voor verschillende soorten activiteiten voor verschillende leeftijden.
- Stem ze af op het weekthema. Houd rekening met bijvoorbeeld je eigen vrije middag en activiteiten van de camping zelf.
- Neem ook stille tijd, teambijbelstudie en het dagelijkse evaluatiemoment op in je rooster. Uiteraard is dit niet zichtbaar in het programma voor de campinggasten, maar het helpt jou als team wel om deze 'activiteiten' niet te vergeten.

Taken verdelen onder teamleden

De activiteiten uit het programma moeten

voorbereid worden. En er zijn vaak nog wat extra taken te verdelen. Het is goed om hierbij rekening te houden met de gaven en talenten van de teamleden. Maar biedt ook ruimte aan teamleden om nieuwe dingen te proberen en te ontdekken of ze dat leuk vinden. Een paar tips bij het verdelen van taken:

- Laat elk teamlid van tevoren aangeven wat hij graag doet, liever niet wil doen of juist graag wil proberen. Houd hier rekening mee bij het verdelen van de taken. Zijn er activiteiten die niemand graag doet? Verdeel ze dan zoveel mogelijk onder de teamleden, zo los je het toch samen op!
- Deel bij voorkeur twee personen per activiteit in. Dan kun je samen overleggen en elkaar aanvullen. Zo kun je elkaar ook stimuleren om de activiteiten goed voor te bereiden.
- Deel teamleden met en zonder ervaring de eerste dagen met elkaar in. Dan kunnen de ervaren teamleden het voortouw nemen en de nieuwe teamleden ondersteunen.
- Heb je teamleden waarvan je weet dat ze goed zijn in de vaste activiteiten zoals de kinderclub, tienerclub en avondsluiting? Plan hen dan op de eerste dag hiervoor in. Dan maak je gelijk een goede start met je programma en is het een goed voorbeeld voor de nieuwe teamleden.
- Heeft iemand een idee voor een mooie activiteit ingebracht? Kijk of diegene het ook leuk vindt om deze activiteit (samen met iemand anders) uit te voeren. Je bent

vaak het meest enthousiast over iets wat je zelf bedacht hebt.

- Rooster de chefkoks in én bespreek van te voren met je team hoe je het met corvee wilt doen. Een rooster kan prima werken, maar het kan ook fijn zijn om per keer te kijken wie er op dat moment rust nodig heeft, wie er gaat connecten met campinggasten en wie corvee gaat doen. Ga je voor een corveerooster en ben je met een wat groter team, dan kun je één of twee personen per dag vrij roosteren.
- Let erop dat iedereen ongeveer even veel taken heeft tijdens de Dabarperiode. Houd hierbij ook rekening met de extra voorbereidingen die sommige teamleden oppakken.

De teamleider inroosteren

Als teamleider ben je zelf ook verantwoordelijk voor een aantal activiteiten in het programma. Maar hoe deel je jezelf in? Uiteraard gelden bovenstaande tips van de teamleden ook voor jou. Je hoeft niet in je eentje alle activiteiten te doen die andere teamleden liever niet doen. Maar tegelijkertijd kun je jezelf niet alleen indelen voor activiteiten die je leuk vindt. Wees daarin ook een dienend voorbeeld! Twee tips:

- Deel jezelf in, maar geef jezelf iets minder taken. Zo houd je ruimte vrij voor teamleiderstaken. Geef dit ook aan als jullie het rooster bespreken, zodat teamleden weten waarom jij minder taken hebt.
- Kijk of je jezelf de eerste Dabardag wat

minder taken kunt geven, zodat je kunt bijspringen op momenten dat het nodig is.

Is het rooster klaar? Stuur deze dan in concept door naar je teamleden. Geef hen de gelegenheid om te reageren. Als teamleden een bepaalde indeling echt niet prettig vinden, dan kunnen ze dat nu aangeven.

Vraag

Neem jouw teamleden in gedachten. Welke tip(s) die in dit hoofdstuk genoemd worden, wil jij zeker gebruiken in de voorbereidingen?

Evaluatie en overdracht

De dagevaluatie met je team, een eindevaluatie met de plaatselijke commissie en het invullen van het overdrachtsformulier: deze wat zakelijke onderdelen zijn heel belangrijk voor een goed verloop van het Dabarwerk tijdens de zomer en in de toekomst. Daarom gaat het laatste hoofdstuk hierover.

Dagevaluatie

Elke dag neem je met je team de tijd om de dag te evalueren, het liefst op een vast moment. Bespreek met elkaar hoe diverse onderdelen uit het programma verlopen zijn en wat er verder nog opviel die dag. Probeer informatie zo concreet mogelijk te maken. Als een activiteit succesvol verliep: hoe kwam dat? Als er minder kinderen dan gebruikelijk bij de poppenkast waren, hoe kwam dat? Speel daar een volgende dag op in. En neem dit ook mee in eindevaluatie en overdracht.

Praktische tips voor de evaluatie:

- De clubs van 's morgens zou je – als je dit fijn vindt – ook al tijdens de lunch kunnen evalueren. Dat scheelt 's avonds tijd.
- Zorg dat evaluatiemomenten niet te lang duren en maak ze ook ontspannen door te zorgen voor wat lekkers te eten en te drinken erbij.
- Je kunt de evaluatie ook opsplitsen in:
 - Hoe is het gegaan? Dit kan met name tijdens maaltijden en is 'zakelijk'
 - Wat heeft het met jou gedaan? Dit kan met name aan het einde van de

dag en is reflecterend en empathisch.

- Laat de twee verantwoordelijken van een activiteit eerst hun punten noemen. Vervolgens kunnen de andere teamleden nog iets toevoegen.

Uitgebreide informatie en tips over de evaluatie vind je in de Dabar handleiding.

De teamleider heeft de taak om de evaluatie zo goed mogelijk te laten verlopen. Geef teamleden de ruimte om te delen. Maar probeer het wel kort en zakelijk te houden. Durf het gesprek te sturen, grijp in als het afdwaalt of iemand persoonlijk aangevallen wordt.

Eindevaluatie

Met de plaatselijke commissie is er aan het eind van de Dabarperiode een evaluatiemoment. Soms is dit met het hele team, soms alleen met de teamleider. Het is een belangrijk moment om te delen hoe de periode verlopen is. Welke mooie dingen zijn er gebeurd? Waar zijn jullie tegenaan gelopen? Zijn er nog campinggasten waarbij verdere nazorg gewenst is? (Houd hierbij rekening met de privacy richtlijnen die in de Nazorgbrochure genoemd worden!). Hoe heb je de begeleiding van de plaatselijke commissie ervaren? Heb je tips voor een volgend team of volgend jaar?

Het is handig om voorafgaand aan het moment al een aantal dingen op papier te zetten.

Na afloop van je Dabarperiode ontvang je van de IZB een digitaal evaluatieformulier. Neem even de tijd om die in te vullen. Dan kan je ervaring meegenomen worden in de voorbereidingen voor een volgend Dabarseizoen.

Overdracht naar een volgend team

Als teamleider ben je verantwoordelijk voor een goede overdracht richting het volgende team. Neem hier zaterdagochtend de tijd voor. Lukt het in het uiterste geval echt niet om aanwezig te zijn bij de teamoverdracht? Maak dan bijvoorbeeld aan het eind van je Dabarperiode een telefonische afspraak met de volgende teamleider. Zo kun je toch belangrijke informatie uitwisselen. Probeer dit zo volledig mogelijk te doen. Je wilt zelf ook graag goed voorbereid zijn op wat er speelt.

De overdracht is voor jullie de afsluiting van de Dabarperiode, maar voor een ander team de start van hun periode. Vertel duidelijk wat er in jullie week is gebeurd, hoe jullie de week hebben beleefd, wat je zelf hebt geleerd in de afgelopen week. Maak hierbij gebruik van het overdrachtsformulier in de landelijke Dropbox. Hierop staat alles wat besproken moet worden. Als teamleider van het opvolgende team heb je de taak om zo goed mogelijk door te vragen over wat er verteld wordt.

Praktische tips voor de overdracht:

- Als je persoonlijke situaties van camping-gasten wilt bespreken, houd dan goed rekening met hun privacy. Dit is altijd een onderwerp waar zorgvuldig over moet worden gecommuniceerd. De nazorg-brochure geeft hier enkele richtlijnen voor.
- Loop de vooraf gemaakte afspraken na. Soms komt een team er in de praktijk achter dat een bepaalde regel wel of niet nodig is. En zijn er aanvullende regels in de afgelopen weken gemaakt?
- Je kunt als teamleiders ook even een rondje over de camping maken. Dit geeft de mogelijkheid om wat praktische tips door te geven zoals plaatsen om de posters op te hangen, voorraadkasten, meterkast e.d.

De teamleider heeft de leiding tijdens de overdracht, maar zorgt er ook voor dat andere teamleden goed aan het woord komen.

Vraag

Welke vragen wil jij stellen aan de teamleider die voor jouw Dabarperiode op de camping is? Maak alvast een lijstje.

Bijlage 1

Een goed team

Een goed team is van groot belang om het werk op de camping goed uit te kunnen voeren. Maar wat maakt nu een team een goed team? Bespreek dit voorafgaand aan je Dabarperiode met je teamleden. Je kunt hier onderstaande werkvorm voor gebruiken.

Voorbereiding

Schrijf onderstaande woorden op aparte kaartjes. Voeg eventueel zelf extra woorden toe.

- Openheid
- Diversiteit
- Leiderschap
- Goede taakverdeling
- Iedereen is gelijk
- Respect
- Eén doel
- Alles kan gezegd worden
- Reflectie
- Toewijding
- Ruimte geven
- Heldere communicatie
- Vertrouwen
- Loyaal
- Flexibel
- Ontwikkelingsmogelijkheden
- Gedisciplineerd
- Gericht op God
- Eenduidig
- Afhankelijk van God
- Belangstellend
- Eerlijkheid
- Daadkrachtig
- Duidelijke rolverdeling

- Ervaring
- Standvastig
- Doelgericht
- Regelmatig evalueren
- Geen conflicten
- Praktisch
- Aanmoedigend
- Complimenten geven
- Enthousiasmerend
- Gedreven
- Elkaar feedback geven

Uitvoering

1. Leg de stapel met woordenkaartjes in het midden.
2. Wat zijn de belangrijkste kenmerken van een goed team? Kies met elkaar tien kenmerken uit en leg ze op volgorde van belangrijkheid.
3. Bespreek met elkaar:
 - a. In hoeverre vinden we deze kenmerken terug in ons team?
 - b. Waar blinken we in uit?
 - c. Waar kunnen we nog in groeien? Wat zou hiervoor de eerste stap kunnen zijn?
 - d. Welke invloed zou dit kunnen hebben op de contacten die je hebt met de campinggasten / campingeigenaar / recreatieteam / plaatselijke commissie?

4. Extra: Kijk met elkaar naar de kenmerken van een goed team die op pagina 17 en 18 genoemd worden. Komt dit overeen met het lijstje dat jullie gemaakt hebben? Wat mis je nog?

5. Sluit deze werkvorm af met gebed. Vraag God of Hij jullie wil helpen om samen een goed team te vullen. Dank en bid voor de punten die je bij vraag 3 besproken hebt.

Bijlage 2

Voorbeeld vragenlijst

Je kunt deze vragenlijst gebruiken om je teamleden beter te leren kennen. Daarnaast helpt het je teamleden om na te denken over hun verwachtingen en de bijdrage die zij kunnen leveren aan het team. Vraag teamleden om dit voorafgaand aan de 1e teamvergadering bij je in te leveren. Bespreek tijdens de vergadering de belangrijkste punten met elkaar.

A. Wie ben jij?

Doel: zicht krijgen op wie je bent, welke ervaring, gaven en talenten je hebt, zodat je met elkaar zo goed mogelijk een team kunt vormen.

1. Wat is je naam en leeftijd?
2. Wat is je huidige werk of studie en hoe vind je het om dit te doen?
3. Wat zijn je toekomstplannen/idealen?
4. Speel je een muziekinstrument?
5. Spreek je (een beetje) Duits of Engels?
6. Wat zijn je hobby's?
7. Wat zijn leuke of minder leuke eigenschappen waar we als teamleden rekening mee kunnen houden? Ochtendhumeur, veel of weinig slaap nodig, dieet etc.
8. Hoe vind je het om andere mensen te laten zien of te vertellen wie Jezus is?
9. Wat voor ervaring heb je opgedaan in je leven met kerkelijk werk, Dabar-achtige (evangelisatie)activiteiten of andere dingen die van toepassing lijken (bijv. in je werk)?
10. Wat zie jij als je gaven en talenten. Wat zijn de dingen die anderen als jouw sterke kanten zien? Noem gewoon alles wat in je opkomt.
11. Wat zijn duidelijk niet jouw sterke kanten, gaven of talenten? Of wat zijn de dingen die je liever niet wilt doen?
12. Wat zijn de gaven en talenten waar je niet zo goed van weet of je die hebt, maar waar je graag mee wilt oefenen om dat te ontdekken?
13. Wat heb jij van het team nodig? (bijv. ruimte om alleen te wandelen zodat je dingen kunt verwerken, een luisterend oor zodat je je verhaal kwijt kunt, iemand die af en toe op mijn stopknop drukt want anders draaf ik door etc)

B. Dabar op deze camping

Doel: verwachtingen en wensen voor de Dabarperiode helder krijgen.

1. Wat zijn je redenen om te kiezen voor deze camping?
2. Wat zijn jouw verlangens voor deze

zomer m.b.t.:

- a. het contact met campinggasten
- b. het recreatiewerk
- c. het Dabarteam
- d. ...

3. Heb je leuke ideeën voor het Dabarwerk (recreatieprogramm / overige activiteiten)?
Deel wat in je op komt

4. Welke van de activiteiten en taken vind je leuk om te doen, of juist niet? Vul het onderstaande schema in. Dan proberen we hier rekening mee te houden bij het maken van het rooster.

Activiteit/taak	Graag	Neutraal	Liever niet	Wil oefenen
Kinderclub				
Koffiedrinken met ouders				
Tienerclub/Rock Solid				
Poppenkast/theater				
Creatieve activiteit				
Sportieve activiteit				
Avondsluiting				
Soos/Solid Friends				
Campingdienst				
Sing in				
Corvee				
Gebed/voorbede				
Folderen / Gesprekjes				
Aankleding Dabarlocatie				
PR / Activiteitenfolder / Posters maken				
Praktische hulp: materialen regelen e.d.				
Rooster maken				
???				

5. Wat zie je als jouw plekje in het team?
Geef je graag leiding, help je graag, ga je er graag op uit om contacten met mensen te leggen, etc. etc. Noem wat steekwoorden.

C. Diversen

1. Heb je een rijbewijs en heb je eventueel een auto ter beschikking?
2. Heb je een muziekinstrument dat je mee kunt nemen?
3. Welke avonden zijn voor jou nooit of juist regelmatig beschikbaar om te vergaderen?
4. Wat lijkt je nog meer nuttig, handig of goed om te vermelden in deze vragenlijst?
5. Heb je nog vragen?

Bijlage 3

Een voorbeeld van een agenda-opzet voor een eerste en tweede vergadering

Agenda 1e Dabarvergadering

1. Welkom
 - Vaststellen agenda en aanstellen notulist
2. Opening
 - Bijbelstudie over samenwerken (door teamleider)
 - Teamgebed
3. Teambuilding
 - Uitgebreid voorstelrondje
 - Wat zijn verwachtingen van alle teamleden? (maak gebruik van de vragenlijst)
4. Dabar op onze camping
 - Hoe ziet een normale Dabardag er uit?
 - Waar moeten we verder rekening mee houden?
5. Brainstorm voor activiteiten passend bij het weekthema (denk hier van tevoren al over na)
6. Rondvraag
 - Voorbereidingen volgende vergadering
7. Sluiting

Agenda 2e Dabarvergadering

Evt. verdelen over twee vergaderingen, zodat er meer ruimte is voor teambuilding. In de 3e vergadering ook checken hoe het ervoor staat met de voorbereidingen. Lopen de (nieuwe) teamleden nog ergens tegenaan?

1. Welkom
 - Vaststellen agenda en aanstellen notulist
2. Opening
 - Bijbelstudie over gebed (door één van de teamleden?)
 - Teamgebed
3. Korte teambuildingsactiviteit
4. Bespreken conceptrooster (met de agenda meegestuurd)
 - Korte toelichting & mogelijkheid voor opmerkingen
5. Voorbeeldfunctie op de camping
 - Alcohol / roken
 - Bezoek familie en vrienden
6. Diversen:
 - Thematiclied kinderclub
 - Aanschaf materialen
 - Posters / Activiteitenfolder maken

- Aankleding locatie
- Teamshirts / badges
- Slecht weer alternatieven

7. Rondvraag

8. Sluiting

 [@DABARWERK](#)

 [DABARWERK](#)

 [IZB.NL/DABAR](#)